

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din četrtletna 13 Din. Cene inseratom po dogovoru

SCLOVENECEC

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 2050 in 2996. - List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6 Poštni ček. račun Ljubljana 15.179. Telefon št. 2992

Praznik zedinjenja

Iz vse države prihajajo poročila o praznovanju tega zgodovinskega dne

V Belgradu

Belgrad, 1. decembra. m. Današnji državni praznik se je, kakor vsako leto, tudi letos v prestolnici najslavesneje proslavil. V teku dneva so se v vseh cerkvah in molitnicah vršile zahvalne službe božje. Pri službi božji v saborni cerkvi so prisostvovali knez-naměstnik Pavle ter kraljevska namestnika dr. Stanković in dr. Perović, dalje celokupna vlada s predsednikom dr. Stojadinovićem in notranjim ministrom dr. Korošcem na čelu, ves diplomatski zbor, generaliteta in zastopniki vseh ostalih civilnih in vojaških oblasti. Zahvalno službo božjo je služil sam patriarh srbske pravoslavne cerkve Varnava, ki je imel po svečanem cerkvenem opravilu daljši govor. Zahvalni službi božji v katoliški cerkvi v Krunski ulici, ki jo je služil belgradski nadškof Rafael Rodić, je prisostvoval zastopnik Nj. Vel. kralja polkovnik Radovan Popović, od strani kraljevske vlade pa minister brez portfelja dr. Miha Krek in minister Dobri-voje Stošović.

Poročili, ki so prispela v Belgrad, se je praznik Zedinjenja v vseh mestih v državi najlepše proslavil in so se zahvalnih božjih služb udeležile velike množice naroda z zastopniki civilnih in vojaških oblasti.

V Ljubljani

Ljubljana, 1. decembra.

Današnji državni praznik zedinjenja je Ljubljana proslavila na svoj tradicionalen način. Na vseh poslopih so bile izobešene državne zastave. Na predvečer praznika in na praznik zjutraj je topništvo oddalo z Grada predpisano število strel.

Dopoldne je bila v stolnici služba božja. Cerkevno opravilo je opravil generalni vikar g. proš Nadrah ob asistenci. Službe božje so se udeležili g. ban dr. Natlačen s soprogo, divizijski poveljnik general Nedeljković, podban dr. Majcen, generala Jovanović in Popadič s številnim častniškim zborom, rektor vseučilišča dr. Samec, mestni župan dr. Ravnihar z vsem občinskim svetom, predsednik apelacijskega sodišča dr. Golja, poveljniki vseh vojaških edinic v Ljubljani, konzularni zbor, načelniki vseh važnejših uradov z uradništvom, predstavniki raznih korporacij in organizacij.

Po službi božji je g. ban dr. Natlačen v banski palači sprejel čestitke raznih predstavnikov. Zvečer je vojaška godba priredila bakljado po ljubljanskih ulicah.

Časnikarski koncert

Ljubljana, 1. dec.

Letošnji časnikarski koncert, ki je že petnajsti po vrsti, je tudi nočoj nad vse pričakovanje uspel. Že v predprodaji so bile razprodane vse vstopnice in velika dvorana »Tabor« je bila že ob začetku koncerta napolnjena do zadnjega kotička. Koncerta so se udeležili odlični predstavniki javnega življenja, med katerimi smo videli bana dr. Natlačenega z gospo soprogo, divizijskega generala Nedeljkovića, podbana dr. Majcena, zastopnika knezoškofa stolnega kanonika Klinarja, prorektorja dr. Slavica, ki se je udeležil koncerta za univerzo, mestnega župana dr. Ravniharja, generala Popadiča, generala Jovanovića, predsednika apelacijskega sodišča dr. Golja, dalje so bili na koncertu predstavniki raznih korporacij in organizacij, udeležilo pa se ga je tudi ljubljani-

Drugo poglavje kulturnega boja v Nemčiji

1. Ob premoženje - 2. Ob čast

Za deviznimi procesi-veleizdajniški - Gener. vikar würzburgske škofije aretiran - Naval na zborovanje škofijske konf. v Fuldi

(Posebno poročilo »P. Slovenec«)

Berlin, 29. novembra.

Katoličani v Nemčiji smo sedaj prepričani, da je narodni socializem zasnoval velik načrt za boj proti katoliški cerkvi in da ga sistematično, korak za korakom izvaja. Najprej so prišli na vrsto tako imenovani »devizni procesi«, ki so večino katoliških ženskih in moških redov v Nemčiji več kot razlastili, ker presegajo kazni, ki so bile redom naložene, v mnogih primerih njihovo imetje. Poleg tega pa je narodno socialistično časopisje vrglo s temi procesi toliko blata na ugledne katoliške može v državi, da je bil režinski namen dosežen, tem bolj, ker nobeden list ni smel pisati resnice.

Sedaj so se začela druge vrste preganjanja. Aretacija znanega prelata Banascha, ki je bil tako rekoč duša vsega katoliškega gibanja v Nemčiji, je načrt razkrila. Narodni socialisti hočejo sedaj spraviti v ječe in pred sodišča vodilne katoliške može ter jih tam obdolžiti — in seveda tudi takoj obsoditi, kar je pri sedanjih pravnih razmerah pri nas eno isto — da so domovino izdajali s tem, da so bili s tuji v zvezi. Tako očitajo prelato Banaschu, da je od znanega procesa proti meissenskem škofu nosil informacije papeževemu nunciju in o procesu dajal informacije tudi inozemskim časnikarjem. Ker narodni socializem operira danes s sramotanjem katoličanov, da so bolj-ševiški zavezniki, se bo kmalu našla kakšna »pričča«, ki bo tudi proti prelato Banaschu »pričala«, da je izdajal domovino sovjetskim volu-

ske občinstvo vseh slojev. Občinstvo je k vsaki točki burno aplavdiralo. Ob času, ko to poročamo, koncert še traja.

V Mariboru

Maribor, 1. decembra.

Obdravska prestolnica je slavila danes praznik zedinjenja primerno dogodka, ki je pred 17 leti združil tri bratske narode v enotno državo. Mesto se je že večeraj odelo v zastave, ki so vihrale s sleherne hiše. Oficijska proslava se je vršila danes dopoldne ob 10 v stolni in mestni župnijski cerkvi, kjer je služil slavnostno sv. opravilo pre-zvišeni knezoškof dr. Ivan Tomažič ob asistenci celotnega stolnega kapitlja. Službi božji, ki se je končala z zahvalno pesmijo, so prisostvovali zastopnik mestnega poveljstva polkovnik Božovič na čelu aktivnega in rezervnega častniškega zbora, predsednik okrož. sodišča dr. Žiber, glavaria dr. Popović in dr. Šiška, mestni predsednik dr. Juvan, predstavniki vseh uradov in šol ter predstavniki mariborskega kulturnega, gospodarskega in političnega življenja. Stolnica je bila nabito polna občinstva. Pred stolno cerkvijo je bilo postavljen častna četa vojakov s polkovno zastavo. Pri zahvalni pesmi so oddali vojski tri častne salve. Po cerkveni slavnosti se je vršilo na okrajnem načelstvu vpisovanje v spominsko knjižo, v katero so se vpisali predstavniki uradov in korporacij ter društev.

V Celju

Celje, 1. decembra.

Za praznik narodnega zedinjenja se je Celje že snoči pripravilo. Vse mesto je bilo v zastavah, poslopje mestnega poglavarstva pa je bilo svečano razsvetljeno.

Danes ob 8 je bila v opatijski cerkvi slovesna služba božja, ki jo je daroval onat g. Jurak ob asistenci. Udeležili so se je okrajni nač. dr. Zobec, župan Mihelič s člani mestnega sveta, poveljnik vojnega okrožja polkovnik Počučnik, predsednik

upravn. sodišča dr. Bedekovič, predstavnik okrožn. sodišča dr. Vidovič, predstojniki in številno uradništvo vseh uradov, vojaštvo, zastopniki korporacij in društev, rezervni častniki in številno občinstvo. Po službi božji v opatijski cerkvi je bilo bogoslužje v pravoslavni, nato pa še v evangelijski cerkvi.

V Zagrebu

Zagreb, 1. dec. b. Tudi v Zagrebu so danes svečano proslavili dan Zedinjenja in so se po vseh cerkvah vršile službe božje, katerim je prisostvovalo veliko število občinstva ter predstavniki vojaških in civilnih oblasti. Ob 11 je bilo sprejemanje čestitk pri banu.

V Pragi

Praga, 1. dec. c. V vseh češkoslovaških mestih je bil danes svečano proslavljen jugoslovanski državni praznik. Po mestih so proslavo organizirale češkoslovaško-jugoslovanske lige. V Beneševu pri Pragi je bila večja vojaška proslava, ker je v tem mestu nastanjen 48. pehotni polk, ki nosi ime jugoslovanskega polka. Tej paradi sta prisostvovala jugoslovanski poslanik dr. Protić in pa jugoslovanski vojaški ataše.

V praški pravoslavni cerkvi je bilo dopoldne svečano bogoslužje, ki se ga je udeležil jugoslovanski poslanik z vsem poslaniškim osebjem. Pri bogoslužju je bilo tudi več zastopnikov vlade, zunanjega ministrstva in pa mnogo prijateljev Jugoslavije. Opoldne je poslanik priredil v poslaništvu svečan sprejem z zakusko. Poslaniku je prišlo čestitat mnogo članov vlade, višjih uradnikov iz zunanjega ministrstva in pa mnogo članov jugoslovansko-češkoslovaških društev. Posebno mnogo članov diplomatskega zbora je prišlo osebno izraziti našemu poslaničku svoje čestitke.

Ukaz o amnestiji

Belgrad, 1. decembra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kraljevskega namestništva in na predlog pravosodnega ministra je na osnovi člena 30 ustave kraljevine Jugoslavije podeljena po milosti splošna amnestija in pomiloščenje za te-le krivde:

A) Podeljujemo splošno amnestijo za kazenska dejanja iz členov 99, 100, odst. 1, 101, 127—131, 154—156, 161, 164, 165, 302, 307—310, 166 kaz. zakonika (v kolikor se ta člen 166 nanaša na gori omenjena dejanja, za katera se podeli splošna amnestija), in za kazenska dejanja iz čl. 3, 4, 5, 6, 19 in 20 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, dejanja, storjena do vstetega 1. decembra 1935, ne glede na to, ali se je sodni postopek že začel ali je v teku, in ako se postopek še ni začel, da se ne začne, ali je že izrečena razsodba pravomočna ali ne.

B) Podeljujemo splošno amnestijo za tiskovne prestopke, ki se kot taki kaznujejo po tiskovnem zakonu, storjene do vstetega 1. decembra 1935, ne glede na to, ali se je sodni postopek že začel ali je v teku, ako se postopek še ni začel, da se ne začne, ali je že izrečena razsodba, bodisi da je pravomočna ali ne.

C) Podeljujemo splošno amnestijo za prestopke po godznem zakonu z dne 21. decembra 1929, storjene do vstetega 1. decembra 1935, ne glede na to, ali se je sodni ali upravni postopek že začel ali je

v teku in ako se postopek še ni začel, da se ne začne, ali je že izrečena razsodba, bodisi pravomočna ali ne.

D) Oprostimo osebam, obsojenim pred civilnim sodišči na zaporno kazni, ki ne traja dalje od 12 mesecev odnosno v neizvršenem ostanku, in na denarno globo do 5000 Din, odnosno v neizvršenem ostanku, izvzemši za uvrede in klevete, ki se kaznujejo samo po privatnih tožbah, pod pogojem, da pomiloščene osebe v roku treh let od dneva ukaza ne store nobenega zločina ne prestopka ali kršitve. Pri osebah, ki so razen zaporne kazni do 12 mesecev obsojene še na denarno globo, kjer je ob zaporni kazni izrečena kumulativno tudi denarna globa, oprostimo samo zaporno kazni po gori navedenih pogojih.

E) Delno oprostimo z znižanjem kazni zaporno kazni osebam, obsojenim pravomočno z razsodbo civilnih sodišč do dneva ukaza, če znaša kazni več ko 12 mesecev, in sicer: 1. obsojencem, ki so obsojeni na 10 do 15 let, za tri leta, če so prvi obsojeni, drugi pa za dve leti; 2. obsojencem, obsojenim od 4 do 10 let, za dve leti, če so prvi obsojeni, drugim pa eno leto; 3. obsojencem, ki so obsojeni na več ko 12 mesecev do štiri leta, za eno leto, če so prvi obsojeni.

F) Od amnestije pod A) so izvzete tiste osebe, ki so jih že obsodila civilna sodišča zaradi gori navedenih kazenskih dejanj, razen na glavno kazni še na stranske kazni (izgubo države in druge javne službe).

Iz amnestije pod A), B) in C) in pomiloščenja pod D) in E) so izvzete osebe: 1. ki so obsojene za sprejemanje podkupnine, kakor na primer državni, samoupravni ali drugi javno-pravni organi; 2. ki so obsojene v inozemstvu ali se skrivajo v državi ali v inozemstvu in se do dneva tega ukaza niso prijavile oblastvom in se niso vrstile v državo, da se nad njimi izvrši kazni ali uvede proti njim redni kazenski postopek; 3. ki so obsojene na smrtno kazni, a jim je bila milostno oproščena in izpremenjena na zaporno kazni, in 4. ki so obsojene zaradi vohunstva v korist tuje države.

Pri pomilostitvi pod E) veljajo iste določbe glede izenačenja kumulativne kazni kakor tudi pri pomilostitvi pod D). Od pomilostitve pod E) in D) tega ukaza so izvzete krivde, kaznive po čl. 1. in 2. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Določbe pomilostitve pod D) tega ukaza se imajo izvajati pri vseh razsodbah, izrečenih do dneva tega ukaza, če niso postale že izvršne. Zato bodo sodišča dovršila nadaljnji redni postopek in se bo potem izvajal ukaz po izvršni razsodbi tako, kakor ustreza razsodbi, izrečeni v poslednji instanci.

Pri delni oprostitvi in znižanju zaporne

Masarykov odstop 3. decembra

Rim, 1. decembra. AA. Agencija Stefani poroča iz Prage: V političnih krogih trde, da bo predsednik republike Masaryk podal ostavko 3. decembra in da bo zunanji minister Beneš kandidat vladne večine za predsednika republike. Tudi opozicija bo postavila svojega kandidata. Po Masarykovu ostavki in Beneševi kandidaturi je pričakovati velikih izprememb tako v vladi kakor v diplomaciji.

Praga, 1. dec. SE. V zvezi s sedaj skoraj že gotovim dejstvom, da bo češkoslovaški predsednik republike Masaryk zaradi visoke starosti in zaradi

Spominska kapelica na Kajmakčalanu, ki so jo zgradili v spomin junakom, ki so padli v najhujših bojih za naše osvobodjenje in zedinjenje.

kazni osebam pod E) tega ukaza, ki jim je bila s prejšnjimi ukazi kazni že znižana, se bo računalo zdej znižanje odstotka od tistega dela kazni, ki jim je še ostala od prejšnje pomilostitve, to je od ostanka kazni, ki jo imajo še presedeti.

Za pravomočno obsojene osebe na zaporno kazni, ki prestajajo kazni za dve ali več obsoj za več kazenskih dejanj, se bo računalo, kakor da so obsojene z eno obsodbo na celotno kazni za vsa kazenska dejanja, pri katerih se ima računati označeni odstotek znižanja kazni, to je ostanek kazni, ki jo imajo še presedeti.

Pri osebah, ki so obsojene na enojno zaporno kazni zaradi več kaznivih dejanj po čl. 62 kazenskega zakonika, ki jim je zdej za neko dejanje dovoljena pomilostitev, za drugo dejanje pa ne, se bo izvajala označena pomilostitev po odbitku od ostanka gornje kazni, po kateri imajo prestopiti zaporno kazni, toliko, kolikor jim je s to pomilostitvijo kazni oproščene.

Če so osebe pravomočno obsojene na zaporno kazni ali to kazni prestajajo za več kaznivih dejanj in so nekatera amnestirana, druga pa pomiloščena, se ima pri teh kaznivih dejanjih izvajati amnestija ali pomilostitev v smislu tega ukaza, ne glede na to, da gre tu za kazniva dejanja v smislu čl. 62 kazenskega zakonika, zaradi katerih so obsojene na enotno zaporno kazni.

Pri amnestijah pod A), B) in C) in pomilostitvi pod D) ostanejo v vseh primerih nedotaknjene pravice države in zasebnikov do odškodnine, pri pomilostitvi pod D) tudi do plačila ostalih že pri-sojenih taks in stroškov kazenskega postopka.

Napredovanja v vojski

Belgrad, 1. dec. m. Napredovali so v čin divizijskega generala: dosednji pehotni brigadni general Kostić Vladislav, artilerijski brigadni general Popović Gjorgje, Miladinović Svetolik in Zlatanović Radivoj, konjiški brigadni general Raketić Rajko; v čin polkovnika je napredoval sanitetski podpolkovnik dr. Kiš. Dalje so postavljeni za poveljnika celjskega vojnega okrožja pehotni polkovnik Miljković Josip, doslej poveljnik ljubljanskega vojnega okrožja; za poveljnika ljubljanskega vojnega okrožja pa je postavljen polkovnik V. Počučnik, doslej poveljnik celjskega vojnega okrožja. Dalje objavljajo »Službene Novine« napredovanje večjega števila rezervnih častnikov, med katerimi je mnogo Slovencev.

Visoka odlikovanja diplomatov

Belgrad, 1. decembra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kr. namestništva in na predlog predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra so odlikovani z redom sv. Save I. stopnje Martinac Vladislav, kraljevski poslanik v Buenos Airesu; Pelivanović Stanoje, poslanik v Madridu; z redom sv. Save II. stopnje dr. Predić Svetislav, načelnik konzularno-gospodarskega oddelka zunanjega ministrstva, dr. Andrić Ivo, vršilec dolžnosti načelnika političnega oddelka zunanjega ministrstva, Vojislav Janković, vršilec dolžnosti načelnika upravnega oddelka zunanjega ministrstva, Novaković Ilija, šef protokola zunanjega ministrstva.

bolezenski napadov, ki se množijo, odložil predsedniško mesto, je tako imenovana stranka narodnega združenja, ki je nastala iz strank dr. Kramarja in Strybrnija, sklenila, da bo postavila proti kandidaturi dr. Beneša, ki ga predlaga agrarna stranka in ga bodo podpirale vse ostale vladne stranke, protikandidata v osebi dr. Kramarja. S tem hočejo češki nacionalci demonstrirati proti osebnosti dr. Beneša, ker kakšnega upa na zmago s svojimi 27 poslanci nimajo. Odločitev o nasledstvu predsednika Masaryka bo padla še v prvi polovici meseca decembra.

40 let I. konzumnega društva

Jubilejno zborovanje — Počastitev še živečih ustanoviteljev

Ljubljana, 1. decembra.

Med slovenskimi združenji zavzema nedvomno prvo mesto I. delavsko konzumno društvo, ki letos alavi 40 letnico svojega obstoja. Ta častitljivi jubilej sicer ni bil združen z večjim slavljem, pač pa je bil v njegovem znamenju današnji občni zbor. Zborovanje konzumnega društva je bilo danes dopoldne v hotelu »Union«, udeležilo pa se ga je častno število združnikov, tako iz Ljubljane in z dežele. Potek občnega zbora je pokazal, da je društvo solidno in dela na čvrsti podlagi, to je solidni združniški volji ter vzajemnosti članstva in da je društvo vredno sklicevati se na ime velikega slovenskega združnika — dr. Janeza Ev. Kreka. Na današnjem občnem zboru so mlajši združniki posebno toпло pozdravili stare svoje članke, ustanovitelje ter neumorne sodelavce, ki so že vseh 40 let zvesti društvu in združniški misli. Ti stari člani so: minister v p. Josip Goslinčar, Ivan Pilberšek z Viča, Henrik Zalesak, Jakob Golmajer, Filip Smrekar, Jakob Jerša, Ignac Kastelj, Alojzij Polanžko, Alojzij Lukner, Ivan Jakopič, Jože Zajc in Ivan Križnar, vsi iz Ljubljane.

Občni zbor je otvoril načelnik dr. Gosar, ki je v svojem predsedstvenem poročilu naglašal, da je bil pred 40 leti začetek konzumnega združništva pri nas skromen, vendar pa so se z novim naraščanjem temelji razširili in danes imamo solidno trdno zgradbo osredotočene konzumne zadruge. Zadruga ima sedaj 37 poslovalnic po vsej Sloveniji. Prva podružnica se je odprla leta 1909 na Viču, druga pa 1910 na Zaloški cesti. Med svetovno vojno je združništvo s svojo organizacijo mnogo lajšalo bedo ter je doživelo razmah, ker so se konzumentu odprle oči. Načelnik dr. Gosar je nato opisal razvoj konzumnega društva v povojnih letih. Največ poslovalnic je imelo društvo l. 1922, namreč 41, zadnjih pet let pa jih ima stalno 37. Opuščanje poslovalnic nikakor ne pomeni nazadovanja, ampak le čiščenje, to je konsolidacijo. Glavna stvar je, da je zadruga na notranji solidna. Kjer je imela zadruga srečo, dobiti dobre, poštene, krščanske združnike in zavedne zaupnike, tam ni bilo bojazen za obstoj poslovalnice. Načelnik se je nato spomnil ustanoviteljev zadruge, katerih živi še 20. Sedaj ob 40 letnici je načelnik s tolimi besedami izrekel tem starim veteranom našega združništva priskočno zahvalo. Nato je ugotovil, da

je v konzumnem društvu sedaj vključenih 8267 družin, nad 4000 članov, ki niso kupovali v zadrugi in niso imeli polnih deležev, pa je bilo črtanih. Načelnik je dalje ugotovil, da je pod prejšnjim političnim pritiskom bilo mnogo članov nadzorovanih celo od javnih organov, ki so po domovih zahtevali dokazila, ali je kdo član zadruge ali ne. Promet je v tem letu znašal 16.870.000 Din. Številčno je sicer padel za dobrih 100.000 dinarjev, dejansko pa je množina oddanega blaga znatno narasla. Blago se sedaj draži in bo treba napeti vse sile, da ne bo rezultat obraten. Konzument se pač omejuje na najnujnejše potrebe. Brezhibno je delal tudi hranilni odtok in znašajo mesečne vloge okoli 200.000 Din in približno toliko tudi dvigi.

Načelnik nadzorstva v p. Goslinčar je v svojem poročilu navajal prav zanimive podatke iz zgodovine našega konzumnega združništva ter je predložil načelnstvu razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta.

Bilanco in računski zaključek je nato podal ravnatelj g. Kocmur.

Pri volitvah je bilo soglasno izvoljeno staro načelnstvo, v nadzorstvo pa je bil mesto umrlega Josipa Rutaria izvoljen ljubljanski obrtnik gosp. Pavlin.

Nato se je razvila debata, zlasti o posmrtninskem zavarovanju ter je bilo sklenjeno, naj bo te vprašanje do dobrega preučeno. S pomočjo strokovnjakov naj zadruga izdela računsko podlago ter jo na prihodnjem občnem zboru predloži v odločitev.

V imenu Zadruge zveze kot revizijske instance nad konzumnim društvom je k 40 letnemu jubileju čestital dr. Basaj, ki je naglašal lepe uspehe konzuma. »Moramo reči, da je konzumno društvo najmočnejša združna organizacija v Sloveniji.«

V sklenjenih besedah se je načelnik dr. Gosar spomnil umrlega dolgoletnega člana nadzorstva Josipa Rutaria, katerega spomin so vsi navzočni počastili, dalje se je spomnil vseh umrlih ustanoviteljev ter omenjal zasluže še živečih ustanoviteljev. Zborovalci so priredili navzočnim ustanoviteljem priskočno ovacijo.

Ob splošni harmoniji je nato načelnik dr. Gosar zaključil jubilejni občni zbor. Združniki so imeli nato skupno kosilo v Zadrugini kleti.

France Gorše razstavlja

Ljubljana, 1. dec.

Na skoraj skromen način je danes dopoldne odprl v svojem ateljeju v Kolizeju retrospektivno razstavo svojih umetnin akad. kipar France Gorše. Goršetovo ime je v slovenski javnosti znano ter ga naše, pristno umetnost ljubše občinstvo spoštuje, ker ima Gorše v resnici pristno dušo in velik oblikovalni talent. Že pred leti, ko je v Jakopičevem paviljonu imel samostojno razstavo, je dosegel pri občinstvu izreden uspeh in nedvomno bo tudi sedanja razstava našla polno uumevanje med občinstvom.

Razstavo je ob pol 11 otvoril s primeranim govorom predsednik umetniškega združenja g. A. Kos. Njegov govor je prenesla radio, G. A. Kos je opisal Goršetove napore za doseg umetniškega izraza, ki so se zaključili s popolnim uspehom. Opisal je Goršetovo razvojno pot ter naglašal visoko kvaliteto tega kiparja-umetnika.

Gorše razstavlja okoli 70 svojih del. Od teh je 50 večjih plastik, drugo pa so risbe, grafike, male dekorativne plastike in keramika. Bistvo Goršetove umetnosti temelji v njegovi ljubezni do realnosti ter je Goršetu vsaka ekscentričnost tuja. Vsa njegova dela pa imajo značaj popolne in samonikle umetnikove individualnosti ter kažejo le malo vpliva kateregakoli vzora. Gorše bo imel razstavo odprto do 15. decembra. Priporočamo obisk razstave!

Uspeh modne revije

Ljubljana, 1. decembra.

Snoči je bila v Trgovskem domu odprta v okviru obrtniškega tedna modna revija ljubljanskih obrtnikov. Pokroviteljstvo nad obrtniškim tednom v Sloveniji je prevzel ban dr. M. Natlačen, pokroviteljstvo nad modno revijo pa ljubljanski župan dr. Ravnihar. O poskusni prireditvi v četrtek je poročal že redni »Slovenec«. Uspeh prve prireditve te revije pa je prekosil vsako pričakovanje.

K otvoritvi modne revije se je zbrala občina družba javnih predstavnikov, uglednih obrtnikov, trgovcev in ljubljanskih dam. Navzočni so bili ban dr. Natlačen s soprogo, ljubljanski župan dr. Ravnihar, načelnik trgovskega oddelka banke uprave dr. Mar. n. predsednik Zbornice za TOI Ivan Jelačin, predsednik Zdrženja trgovcev Karel Soss, predsednik raznih obrtniških združenj in ustanov, predsednik umetniškega združenja g. A. Kos ter drugi odličniki.

Uvodno besedo je imel predsednik obrtniškega društva g. Rebeck, ki je zlasti naglašal potrebo po uveljavljanju domače obrti v modi. Treba je zavreči najmanjši pomislek nezaupanja do strokovne opreme in kvalitetne vrednosti vseh oblačilnih predmetov brez razlike.

Conferencier g. Jelačin je na svoj znani šegavi način duhovito predstavljal manequine, ki so brez izjeme vsi občinstvu ugajali. Ljubljanske tverke so se res izvrstno izkazale ter pokazale, da morejo tekmovali z modnimi izdelki vsakega evropskega vlemesta. Pri modni reviji sodeluje okoli 60 tvekmov in obrtnikov. Omeniti moramo zaenkrat le najbolj znane tverke, to je Karel Soss, Fran Novak, »Chica«, Lesjak itd. Aranžer Joža E. Krušič je poleg razstav tverk Paulin in Salaj, ki jih je omenil že redni »Slovenec«, spretno aranžiral tudi izložbo morda najtežje stroke za aranžerje, namreč zbirko optičnih predmetov tverke Zajc.

Modna revija je žela splošno priznanje ter jo je že snoči, pa tudi danes, obiskalo mnogo občinstva.

Aranžerski tečaj zaključen

Ljubljana, 30. novembra.

V soboto 30. p. m. je bil v Trgovskem domu zaključen prvi tečaj za dekorativno pisavo, ki ga je priredilo agilno in mlado društvo izložbenih aranžerjev Dravske banovine. Vršil se je od 26. oktobra dalje tedensko po štirikrat, skupno 20 večerov po 2 uri. Prijavljenih je bilo 52 udeležencev, ki so ves čas tečaja z vzorno točnostjo in vestnostjo sledili zanimivim izvajanjem voditeljice tečaja gđe. Alne Smrečnikove, aranžerke pri »Novi založbi«. Gđe. Smrečnikova je bila lani prav zaradi

specijalnega študija v inozemstvu in je v kratki dobi enega meseca predelala s tečajniki obširno snov. Razne vrste pisav, posebej onih, ki se danes v aranzerski stroki splošno uporabljajo, so bile toplot prvič sistematično obdelane kakor v resni šoli, saj so bili udeleženci sami zreli ljudje iz najrazličnejših poklicev, tako predvsem samostojni trgovci odnosno trg. nameščenci, dalje tudi uradniki, učitelji in dijaki. To je obenem zgorevno dokaz, da tečaj ni zgorel svojega namena in je prav zato tudi moralni uspeh toliko večji.

Oficijselna zaključka so se udeležili številni povabljeni predstavniki naših trgovskih krogov, tako za Združenje trgovcev predsednik g. K. Soss in tajnik g. L. Smuc, za Zbornico za TOI tajnik dr. Pless, za Zvezo pomočniških zborov g. Vlad. Kravos, dalje še gg. prof. Santelj in trgovec Kette, ki sta enako kot gg. Soss in Pless častna člana društva ter g. trgovca A. Verbič z gospo.

Zbrani so bili tudi vsi tečajniki, tako da je sicer čisto interna prireditve že po številu odličnih gostov dobila res oficijelen značaj.

Predsednik društva g. Zvonko Čuk je uvodoma toпло pozdravil številne udeležence, nato pa je tajnik g. Megušar Stane v kratkih izjavah pregledno očitel pomen pravkar končanega tečaja, nakazal je v glavnem smotre društva in bodoče naloge, ki jih še ima sedajni odbor v programu. Končal je z zahvalo podpornikom organizacije, posebej tisku, ki nudi mlademu društvu pri njegovem uveljavljanju v javnosti že ves čas močno moralno onoro. — Sledila je kratka presrečna oddolžitev udeležencev tečaja, ki so svoji učitelji gđe. Smrečnikovi v priznanje za njen trud poklonili lepo spominsko darilo. — Zadnje sicer oficijelno točko programa pa je izpolnila izročitev diplome častnega članstva tajniku ZTOI g. dr. L. Plessu, ki je bil izvoljen za častnega člana na zadnjem občnem zboru društva izl. aranžerjev. — Novi častni član se je presenečen nad tolikšno pozornostjo iskreno zahvalil za zaupanje, ki ga uživa in obljubil društvu tudi za bodoče vso svojo moralno podporo. — Diplomsko je umetniško izvršil grafič g. Janez Trpin, ki je na svoje novo delo lahko ponosen, enako pa je društvo z novim doseženim uspehom lahko posebej zadovoljno.

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 1. decembra.

Ban dr. Natlačen v torek 3. decembra in v petek 6. decembra ne bo sprejemal strank, ker bo uradno odsoten.

Vincencijeva konferenca v Mostah je v nedeljo na svečan način proslavila 25 letnico svojega koristnega delovanja v blagor bližnjega. Dopoldne ob 8 je bila služba božja v karmeličanski cerkvi, ob 9 pa je bilo slavnostno zborovanje v Ljudskem domu, na katerem je podal obširno poročilo g. dr. Levičnik, ki je opikal delo Vincencijevih konferenc, posebno močanske. Ob 4 popoldne je bila slavnostna akademija v Ljudskem domu. Tako službe božje kakor tudi slavnostnega zborovanja in akademije se je udeležilo veliko število članov ter drugega občinstva.

Ob desetletnici smrti Žeromskega in Reymonta, največjih modernih poljskih pisateljev, priredi Društvo prijateljev poljskega naroda danes ob 8 zvečer v verandni dvorani Hotela Union predavanje: »Žeromski in Reymont, tekmeča za Nobelovo nagrado«. Predava urednik prof. Tine D. beljak. Vstop prost. Vsi prijatelji Poljske in slovanskih književnosti iskreno vabljene!

Nagla smrt. V nedeljo dopoldne ob pol 9 je stražnica v Šiški obvestila glavno policijo, da je v hlevu v Zapužah 2 umrl neznan človek, očitno berač. Na kraj dogodka se je podala policijska komisija, v kateri sta bila pol. svetnik Pestešek in zdr. svetnik dr. Lužar. Dr. Lužar je ugotovil, da je neznanca zadela srčna kap, karer je takoj podlegel. Mrtvec je 62 letni berač Ivan Zajc, doma z Orlov. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico.

Zborovanje stavbinskih delavcev. Prejeli smo: Ni res, da je na zborovanju stavbinskih delavcev dne 24. t. m. delavstvo izrazilo tudi svoje zadovoljstvo, da ima pod tem režimom pravico zborovanja, med tem ko pod prejšnjimi režimi niti ust ni smelo odpreti. Res pa je, da na tem shodu, ki sem mu jaz predsedoval, glede pravice zborovanja nikdo ni izražal zadovoljstva in ni delal razlike med sedanjim režimom in prejšnjimi režimi. Niko Brčić.

PRAVICO IMATE VEČ ZAHTEVATI
od nas kot tovarnarja. Mi Vam moremo in resnično dajemo isto kvaliteto po nižji ceni.

Cene naših šifov so od 80 — do 180 — dinarjev

INDUSTRIJA VOLNENIH TKANIN

VLADA TEOKAROVIC & KOMP.

Paraćin

Usoda severnih kitajskih provinc zapečaten

Japonska nastopa s silo

Bitka pri Peking - Kitaj zamen dela težave avtonomistom

Peking, 1. dec. b. Po vesteh iz zanesljivega vira se čuje, da so se pozno v soboto pričele kitajsko-japonske sovražnosti v vzhodnih vaseh pokrajine Santung. Trdi se, da je prišlo do prvega spopada med japonskimi in kitajskimi četami pri vasi Chisoo. Ta vas je bila davi odrezana od ostale Kitajske. Vse telefonske in brzojavne zveze so pretrgane. Enako se čuje, da japonske čete zasedajo vse strateško važne točke ob velikem kitajskem zidu.

Iz Tientsina poročajo, da pričakuje vsak trenutek tih japonskih čet v to mesto. Dalje se čuje, da bodo japonske čete zavzele vse glavne strateško važne položaje v krajih, ki vodijo iz južne Kitajske.

Japonske časnikarske agencije poročajo, da je bila nankinška oblast obveščena, da je vsak poskus

kitajske vlade, preprečiti sedanji avtonomistični pokret na severnem Kitajskem, obsojen na smrt. Agencije trdijo, da se bodo kmalu vzpostavile avtonomne vlade v pokrajinah Habar in Hopei, po vzpostavitvi vlad v teh pokrajinah pa se bo avtonomistični pokret avtomatično razširil še na ostale tri pokrajine Santung, Suyan in Sansi.

V zadnjih dneh je nankinška vlada poslala tri protestne note v zvezi z zadnjimi dogodki. V prvi noti obtožuje nankinška vlada japonsko armado kot začetnika sedanjega pokreta. V drugi noti se pritožuje proti nezakoniti zasedbi železniškega omrežja okoli mesta Peipinga po japonskem vojaštvu, v tretji noti pa opozarja na nezakonito zasedbo poštne uprave po japonskih vojaških oblasteh v kitajski demilitarizirani coni.

Z abesinskih bojišč

Reuter poroča: Poročilo, ki ga je poslal Gorahaja naš Reuterjev dopisnik, pri abesinski južni armadi, nekoliko razčiščuje položaj v Ogadenu, ki je bil zaradi protislovnih vestí zadnjih 14 dni docela nejasen. V svojem poročilu, ki ga je dopisnik poslal 27. novembra in ki se je zakasnilo zaradi brzojavne oddaje, poudarja dopisnik, da so netočne vesti iz Adis Abebe, da bi bile abesinske čete ponovno zavzele Gorahaj in Gerlogubi. Dalje izjavlja dopisnik, da vlada na bojišču izvzemši letalske izvide popolno zatikje, ker Abesinci ne napadajo čvrstih italijanskih postojank severno od Gorahaja in Gerlogubija. Vse kaže, da se bo splošna abesinska ofenziva začela na vseh frontah v začetku decembra; tako se da presoditi po vesteh, ki so danes prispele tako z italijanske kakor z abesinske strani.

Reuterjev dopisnik pri abesinski vojski poroča iz Desija, da nove abesinske formacije po večdnevem odmoru polagoma odhajajo na fronto. V Desiju ostanejo samo nekaj dni, da se odpočijejo od dolgega marša iz Adis Abebe. Konec preteklega tedna so se odpravili večji oddelki vojske v Tigrejo pod poveljstvom glavnega svetovalca prestolonaslednika v pokrajini Volu. Ki je dopisnik večraj dopoldne obiskal poveljnika Vodača, ga je dobil pri koncu poslednjih priprav in pri sprejemanju navodil od vojnega ministra Molugete.

Mnogostevilni poglavarji, ki nestrpno čakajo bojev, so že odšli na bojišče. Večji del prestolonaslednikove garde, dobro uniformirane in oborožene z modernimi puškami in s precejšnjo količino munije, bodo spremljali Vodača. Čigar odhod je pospešil telefonski ukaz cesarja samega. Eden izmed dveh irskih zdravnikov, ki organizirata ambulante na bojišču, je dobil nujen poziv, da odide k četam rasa Sejuma; odšel je večraj z nekim sanitetnim oddelkom. Drugi zdravnik bo odšel takoj, ko dobi pričakovani sanitetni material.

Reuterjev dopisnik pri italijanski severni vojski poroča, da so izvidna letala opazila med Ambalago in Ašangijem veliko formacijo abesinskih čet, kako polagoma korakajo proti severu. Več abesinskih oddelkov se mudi še v zasedenih krajih, ki jih je zavzela danakilska kolona na skrajnem levem krilu italijanske vojske. »Leteci domačinski oddelci, ki deluje pri Tembieniu proti četam rasa Sejuma, se zdaj opira na divizijo Gavignana, ki prodira s severa. Četa rasa Sejuma so razdeljene na oddelke po sto mož, ki skušajo napadati prometne črte italijanskih kolon. Visoki hribi in megla še bolj otežujejo neprilike, ki jih ima premagati italijanska vojska.

Reuterjev dopisnik iz Džibutija v francoski Somaliji poroča, da pripovedujejo potniki iz Abesinije da so nedavno razčlenjeno zmare napravile v Adis Abebi veliko veselje. Abesinci so vsi brez izjeme prepričani, da se bo v kratkem začela splošna ofenziva na vseh bojiščih.

Reuterjev poseben dopisnik v Adis Abebi poroča, da je dedzasmari Amare, pomočnik rasa Sejuma, dobil nalog braniti pokrajino Tembijen, rasa Sejuma pa vodi skupaj z ra-

som Kaso četaško vojno proti Italijanom. Zdi se, da bodo Italijani poskušali z motoriziranimi kolonami napasti Tembijen, Abesinci jih bodo pa skušali zadržati, tudi če bi padli do poslednjega moža.

Trdijo, da je abesinski cesar prodal svoje delnice železniške proge Džibuti-Adis Abeba neki britanski družbi v zameno za orožje in municijo, ki jo potrebuje za svojo mnogoštevilno mobilizirano vojsko.

Razvoj ofenzive pri Makali

Addis Abeba, 1. decembra. c. Danes se je začelo veliko pomikanje abesinskih čet iz Desie proti severni meji. Čete se pomikajo proti Makali, kjer bo velika bitka. Razvoj ofenzive na severu je v polnem razmahu.

Ras Desta osvaja Somalijo

Addis Abeba, 1. decembra. c. Ras Nasibu poroča, da je Italijansko napredovanje na jugu popolnoma ustavljeno. Ras Desta napreduje z vso silo v italijansko Somalijo in se pomika naprej s hitrostjo 50 km na dan. Njegove čete so se spustile v veliko bitko pri Vebe Šibeli. Bitka je silno huda in še traja. Ras Desta je v italijanski Somaliji zasedel Amaro.

Cesar o žrtvah za domovino

Desie, 1. decembra. b. Cesarja so z največjim veseljem pričakovali v Dessin, ki leži 175 milj v severovzhodni smeri od Addis Abebe. Cesar Haile Selasie je imel kmalu po svojem prihodu na narod gniljiv govor. V kratkih besedah je cesar obrazložil sedanji položaj abesinske vojske na jugu, orisal razne težkoče, v katerih se mora narod boriti v sedanjih težkih trenutkih ter je končno dejal, da je tudi on pripravljen iti v strelski jarek s svojimi vojaki ter da rad preljuje svojo kri za čast in svobodo domovine. Vojaki so izjavili pri tej priliki cesarju, da hočejo tudi oni braniti domovino do zadnje kaplje krvi, ker se zavedajo, da bi bilo konec njihove svobode in samostojnosti.

Sankcija petroleja

»Ali je res treba gnati Mussolinija in ital. narod v obup

Pariz, 1. decembra. AA. Havas poroča: Današnji pariški jutranjiki še zmerom pišejo o prepovedi izvoza petroleja v Italijo in poudarjajo nujno potrebo, da se še prej, predno pride do izvedbe tega sklepa, poskusi vse, da se doseže kompromis. »Eho de Paris« pravi med drugim: Ali je res treba gnati Mussolinija in italijanski narod v obup? Znano je, da Italija fizično ne zmore izvršiti nekih svojih groženj. Zakaj bi potem izvajali proti njej ukrepe, ki bodo v italijanskem narodu zbudili trajno sovraštvo do vseh držav, ki bodo sodelovale pri teh ukrepih? To sovraštvo bo prej ali slej, morda baš v najbolj neugodnem trenutku udarilo na dan tudi proti Franciji, sosedni Italije. Zainteresirane države imajo zdaj priložnost počakati, ne da bi kršile zvestobo paktu ZN. Počakati je treba predvsem, ali bo USA dejansko izpolnila neke pogoje, brez česar bi prepoved izvoza petroleja, ki jo nameravajo proglasiti v ženevi, ostala mrtva črka na papirju.

Umrla nam je po dolgi in mučni bolezni nenadoma naša nad vse ljubljena soproga, mati, omica, tašča in svakinja, gospa

Ana Ogoreutz roj. Kogler

soproga trgovca in posestnika

danes, dne 1. decembra 1935.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, dne 3. decembra ob 16 izpred hiše žalosti, Trg kralja Petra št. 2, na mestno pokopališče.

Maša zadušnica se bo brala v cerkvi oo. frančiškanov v sredo, dne 4. decembra ob 8 zjutraj.

Novo mesto, dne 1. decembra 1935.

Josip Ogoreutz, soproga: Anica, hči; Oto, zet; Mercedes, vnukinja in ostalo sorodstvo.

Nedeljski sport

Osmi tek zedinjenja v Ljubljani

Kreus (ASK Primorje) prvak na dolgi progi,
Kotnik (Ilirija) pa je zmagal na kratki progi

Ljubljana, 1. decembra.

Danes dopoldne je priredilo ASK Primorje pod pokroviteljstvom g. dr. Natlačen osmi tek zedinjenja. Za letošnji tek je vladalo neobičajno veliko zanimanje, tako da je bilo na vseh ulicah, kjer so tekli tekači, mnogo gledalcev, zlasti pa na Aleksandrovi cesti, kjer je bil start in cilj. Kakor je razveseljivo veliko zanimanje našega občinstva za tovrstne prireditve, tako moramo na drugi strani podčrtati nered, ki je vladal zlasti na Aleksandrovi cesti in to še prav posebno na cilju, odnosno na startu. To gre predvsem na rovaške organizacije, saj ni bilo prav nobenega reditelja, tako da so morali sodniki sami delati red. Zastopniki vojaških in civilnih oblasti so se le z največjo težavo prebrinili v sprednje vrste. V tem pogledu bi morala na vsak način napraviti red, kajti vsako leto se ponavlja vprav ista slika in iste napake. Prireditelj mora na vsak način pritegniti vse klubove članke, ki ne tečejo, v rediteljsko službo, kajti če bo zanimanje raslo v tem pravcu, potem že drugo leto ne bomo mogli izvesti takega teka, ki je za propagando naše lahke atletike velikega pomena. Občinstvo samo pa bo moralo biti tudi dovolj disciplinirano in poslušati vsaj stražnika, ki se je trudil, da bi napravil red, a je naletel običajno na gluha ušesa.

Na startu smo opazili zastopnike civilnih in vojaških oblasti in to: zastopnika bana g. podbana dr. Majcena, zastopnika divizionarja g. podpolkovnika Šarnbeka, komandanta mesta generala Jovanoviča, predsednika mestne občine ljubljanske g. dr. Ravnharja in razne zastopnike klubov. Točno ob 11.30 je dal znamenje starter in tekači na daljši progi so stekli. Eno minuto kasneje je spustil starter tekače za krajšo progo. Deževno vreme je progi zelo razmočilo, tako da so bili tekmovalci zelo ovirani; jasno, da pri tem ni šlo brez padcev.

Tekmovalne proge so bile naslednje:

A. Prva proga (daljša): Tyrševa cesta, Tavčarjeva ulica, Komenskega ul., Resljeva c., Kopitarjeva, Krekov trg, Študentovska, Na okopih, Grad, Pot na Grad, Karlovska, Privoz, Prule, Trnovski pristan, Krakovski nasip, Čojzova, Emonska, Vegova, Kongresni trg, Šelenburgova in Aleksandrova cesta do Narodnega doma. Dolžina proge ca 5000 metrov.

B. Druga proga (krajša): Tyrševa cesta, Tavčarjeva, Miklošičeva, Marijin trg, Stritarjeva, Mestni trg, Stari trg, Sv. Jakoba trg, Trubarjeva ul., Čojzova, Emonska, Vegova, Kongresni trg, Šelenburgova, Aleksandrova do Narodnega doma. Dolžina proge ca 2700 metrov.

Tekmovalci se delijo v naslednje kategorije:

1. vojska, 2. člani Zveze Sokola kr. Jugoslavije, ki niso verificirani za sportna društva (člane JLAZ), 3. neverificirani atleti do leta 1914, 4. neverificirani atleti letnikov 1914, 1915 in 1916, 5. neverificirani atleti letnikov 1917, 1918 in 1919, 6. juniorji letnikov 1917, 1918 in 1919, 7. juniorji letnikov 1920, 1921 in 1922, 8. seniorji, že plasirani na proгах preko 800 m. — Atleti, rojeni leta 1917 in mlajši, ne smejo tekmovali v disciplini, omenjeni pod A. (dolga proga).

Tek osvobojenja v Mariboru

Maribor, 1. decembra.

ISSK Maribor prireja vsako leto na dan 1. decembra »Tek osvobojenja« za Vahtarjev pokal, ki se vrši na tradicionalni progi od Ljudskega vrta skozi mesto do Trga Svobode. Dolžina proge je 1800 m ter vodi po Koroševi, Maistrovi, Koroševski in Aleksandrovi cesti do cilja. Tek je vsako leto nekaj zaključek lahkoatletске sezone pred pričetkom zime ter vzbujal vsakokrat izredno pozornost mariborskega občinstva. Pokal je letos branil Stefan Grmovšek, član SSK Maratona, ki si ga je osvojil trikrat s presledkom. Za današnji tek so prijavili svoje tekače štirje klubi, in Maribor samo Maraton in Železničar, enega zagrebškega Maraton in enega Slavija iz Varaždina. Startalo je samo 11 tekmovalcev, kar je za tako prireditev vsekakor malo, zlasti če pomislimo na množice tekmovalcev, ki so pred nekaj leti startale na tem tek. Rešil je čast Maribora SSK Maraton, ki se je udeležil teka s 7 tekmovalci, dočim je SK Železničar postavil samo dva, dasi razpolaga s precejšnjim številom srednjeprogašev. Saj je za odličnega dolgoprogaša Kanglerja (prejšnjega člana

SSK Maratona) ta proga prekratka, da ni mogel razviti svojih sposobnosti. Pogrešali smo zlasti Murauša, ki bi bil gotovo dosegel odlične čase. Pač pa so presenetili zopet Maratonci, ki so postavili na progo celo nekaj juniorjev, med katerimi je mladi Čigler »nešel« v odlični formi celo starega leva Podpečana. Časi, doseženi na današnjem tek, niso najboljši, kar pa gre na rovaš mokre in opolzke proge. V prejšnjih letih je dosegel na primer Grmovšek v tem tek, znatno boljše čase, kakor letošnji zmagovalac Flas iz Zagreba.

Start je bil pri Ljudskem vrtu ob 10. Na cilj so prihajali tekači v naslednjem redu: Prvi Flas (Maraton, Zagreb) v 5:58,4, drugi Stefan Grmovšek (SSK Maraton) v 5:59,2, tretji Kangler (SK Železničar) v 6:02, četrti Čigler (SSK Maraton), nato Podpečan (SK Železničar), Fr. Štrulc, Hoš, Stojin, Rahle (vsi SK Železničar) in Markušić (SK Slavija, Varaždin). Na cilju je bila zbrana ogromna množica, ki je tekače živahno pozdravljala. Tekmovalci so bili dobro organizirani ter je za red na progi vzorno skrbel policija. Vahtarjev pokal si je osvojil Flas, ki ga bo moral drugo leto braniti.

Pokalni turnir SK Slovana

Ljubljana, 1. decembra.

Danes popoldne se je nadaljeval pokalni turnir na igrišču SK Slovana, ki je kljub slabemu vremenu privabil še dokaj gledalcev. Kot prvi par sta nastopila za tolažilni pokal Svoboda in Grafika. Svoboda je svojega nasprotnika premagala, toda igra je bila prav slaba. Rezultat tega srečanja se glasi:

Svoboda : Grafika 2:0 (1:0).

Največje zanimanje je vladalo za glavno tekmo med Slovanom in Marsom. Tudi ta igra ni bila na običajni višini ljubljanskega drugega razreda, Mars je bil prav trd oreh za Slovanove in lahna premoč je bila skoraj vedno na njegovi strani. Že je izgledalo, da bo Mars zmagal, ko Slovan tik pred koncem izenači in sodnik je moral vsled tega določiti dvakratni podaljšek po 10 minut, ki pa tudi ni prinesel odločitve. Sele žreb je prisodil pokal Marsu, ki si ga je po igri tudi zaslužil. Rezultati:

Mars : Slovan 1:1 (0:0).

Podaljšek:

Mars : Slovan 2:2.

Mariborski sport

Maribor : Varaždin 6:0 (2:0).

Maribor, 1. decembra.

Na Stadionu SK Železničarja se je danes odigrala tekma reprezentance Maribora in Varaždina. Maribor je zastopalo moštvo Železničarja, ojačeno s Hellerjem in Krainerjem od Rapida. Varaždinsko moštvo je bilo sestavljeno iz igralcev VŠF, Svobode in nekaterih članov Slavije, ki imajo prepoved igranja. Igra, ki so jo podali zlasti gostje, ni zadovoljila občinstva. Na obeh straneh je manjkalo pravega na-

Pri lenivosti črev

je naravna

Franz-Josefova

grenka voda prijetno dobro učinkuje domače sredstvo, ki zmanjšuje težave, ker večkrat že male množine dobro delujejo.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 1455, 25. V. 45.

vdušenja, ter je bil potek tekme nezanimiv. Maribor je bil v razmerju rezultata boljši ter je odločujoče napadel, zlasti v prvem polčasu, tako da bi lahko zabil še več golov. Varaždinci so igrali zelo raztrgano. V drugi polovici so imeli dve čisti poziciji, ki pa ju niso znali izkoristiti. Drugače so le redko prihajali na polovico Maribora. Gledalcev okoli 400, ki so se pred koncem igre nezadovoljni zapuščali igrišče. Sodil je zvezin sodnik g. Kopic sigurno. Tekmo sta igrali rezervi Železničarja in Rapida 2:0. Sodil je g. Jančič.

Celjski sport

Celje, 1. decembra.

Na Glaziji je bila popoldne prijateljska tekma med zagrebško vojaško reprezentanco in SK Celjem. Zmagali so gostje s 5:0 (2:0).

Belgrad, 1. decembra. m. Današnja nogometna tekma med našo državno B-representanco in reprezentanco Normandije se je končala po poročilih, ki so prispela semkaj, s 6:2 v korist Normandije. Tekma se je odigrala v Rouenu. Naše moštvo je bilo izredno nervozno, vendar pa je poraz previsok.

Belgrad: BSK : Hajduk 5:1 (1:1).

Zagreb: Hašk : Slavija 0:0 (0:0).

Novi Sad: Mačva : Radnički 2:2 (2:0).

Banja Luka: Borac : Jugoslavija 5:2 (2:2).

Dolgoprogaš in njegov trening

ali kako se pripravljajo finski dolgoprogaši za berlinsko olimpijado in še nekaj o Nurmiju.

Kdo ne pozna znamenitega svetovnega rekorderja Finca Paavo Nurmija, onega Nurmija o katerem so dolgo let pisali vsi svetovni listi, onega fenomenalnega tekača, katerega uspehom se še danes tudi ves sportni svet. In če tudi ne nastopa več, se ga vendar še vsi živo spominjajo in vsak sportnik skuša kaj zvedeti od njega. In zlasti še sportni poročevalci. Sedaj pa poslušajmo, kaj je rekel Nurni nekemu poročevalcu glede priprave finskih tekačev za berlinske igre.

Olimpijski trening finskih dolgoprogašev se prične pod mojim vodstvom začetkom maja v Viernmārki, kjer bodo vsi tekači deset dni skupno bivali. Tudi iz inozemstva, zlasti iz Švedske in Nemčije se je za ta trening prijavilo pr. meni nekaj tekačev. Pričakovati pa je, da se bo kasneje še več inozemskih tekačev prijavilo. Mi smo z veseljem na razpolago vsakemu tekaču neglede na narodnost. Ti naj le pridejo, te bom ravno tako podpiral in jih ravno tako uvajal, kakor svoje rojake. To je samoobsebi razumljivo.

Kakšne so finske metode za trening?

V inozemstvu — pravi Nurni — trenirajo tekači slabo. Njihove vaje zahtevajo preveč energije. Če bi ti tekači na dolge proge trenirali po naših metodah, bi dosegli iste rezultate kakor Finci, kajti uspehov naših tekačev ni pripisovati niti klimi niti specialni prehrani, ampak edino in samo metodam pri treningih, ki so posledica dolgoletne izkušnje.

Dolgoprogaši sme pri treningu samo polovico, največ tri četrtine svoje proge teči. Samo, če teče pod 2000 m, torej če je 1500 meterski progaš, sme pri treningu ob večji previdnosti teči celo ali daljšo progo. Trener mora pri tem individualno postopati, to se pravi, ozirati se mora na posameznega tekača. Priporočljive so tudi vaje za sprint in hojo za dolgoprogaše. S tem namreč pridobivajo pljuca, stil in brzina. Tekač naj ne trenira istočasno različne proge. V tem pogledu sem si pridobil zelo dragocene izkušnje. Napravil sem namreč to napako, da sem na mitingih tekel proge od 1500 m do 20 km, namesto, da bi se stopnjema na posamezne proge koncentriral. Če bi to napravil, bi prav gotovo tekel 5000 m v 14.1 minutah, 3000 m v 8.15 minutah in 1500 m med 3.47 in 3.47 minutah.

Finci bodo zmagali.

Prerok biti je nehalna naloge, vendar pričakujem, da bodo finski dolgoprogaši v Berlinu zmagali. V tek, na 1500 m uživa Teileri moje največje zaupanje. Na 5000 m zista Höckert in Isohollu najboljša. Höckertova glavna napaka je da ni dovolj telesno močan in tudi hitrost se malo šepa pri njem. Lehtinen gre po mojem mnenju navzdol. Za Berlin mu ne morem kakšnih posebnih šans prerokovati. Je pa mogoče, da bo kljub temu mož na mestu ... In končno

Obrtniški teden v Mariboru

Slavnostno stanovsko zborovanje

Maribor, 1. decembra.

V nekoliko zmanjšanem obsegu kakor lani, pa nič manj učinkovito, so proslavili danes mariborski obrtniki letošnji »obrnitiški teden«. Zjutraj ob 8 se je vršila v stolnici služba božja, katere so se udeležili člani Slov. obrtnega društva s svojimi pomočniki in vajenci ter tako na lep star način dokumentirali svojo stanovsko zavednost. Po sv. masi je bila v dvorani Ljudske univerze na Slomškovem trgu svečana razdelitev denarnih nagrad in diplom pomočnikom in vajencem, ki so bili odlikovani za svoje izdelke, razstavljene na letošnjem Mariborskem tednu. Primeren nagovor je imel na zbrane predsednik Slov. obrtnega društva g. Ivan Sojč. Ob 10. uri se je vršilo v Gambrinovi dvorani slavnostno stanovsko zborovanje mariborskega obrtništva. Dvorana je bila polna mariborskih in okoliških obrtnikov ter pomočnikov. Navzoč je bil tudi mestni podžupan g. Franjo Zebot, ki so ga zbrani obrtniki živahno pozdravili. Zborovanje je otvoril in vodil znani borec za pravice mariborskega obrtništva g. Anton Krajcar, ki je uvodoma pozdravil navzoče predstavnike ter nato prečital sledeče pismo, ki ga je pisal pripravljalnemu odboru Obrtniškega tedna prevzvišeni lavantinski vladika dr. Ivan Tomažič. Pismo se glasi:

»Vaše povabilo na manifestacijsko zborovanje dne 1. decembra se prav vljudno zahvaljujem. Želim temu zborovanju ugoden potek obrtniškega stanu pa od Boga prosim pomoč, da v tej hudi gospodarski stiski vzdrži in si svoj položaj izboljša. Vsaj Cerkev vse stanove enako ljubi in pospešuje, zlasti še obrtniški stan, ki je toliko važnosti za cerkev, državo in kulturni napredek človeške družbe.«

Pismo našega vladike je napravilo na zbrane obrtnike najlepši vtis. G. Krajcar je nato izjavil misli o pomenu obrtniškega tedna, ki ima namen, da predloči širši javnosti, da so rokodelski proizvodi neprimerno boljši, trajnejši in vrednejši od drugih ter je v interesu občinstva samega, da kupuje samo obrtniške izdelke. Obrtniki rokodelci pa morajo spoznati, da je samo v složenem delovanju in odločni brambi svojih pravic rešitev v sedanjem težkem položaju. Vsi se moramo zavedati, da je temelj narodnega blagostanja krepak rokodelski stan. Drugi govornik g. Relchek je govoril o kritičnem položaju mariborske obrti, ki je močan davkoplačevalec, pa se vendar premalo upošteva. Zlasti ne nastopi proti konkurenci, ki jo dela nekaterim obrtniškim strokam trgovina, ki izrablja sedanje bedno stanje obrtnikov.

Podžupan g. Franjo Zebot je pozdravil zborovalce v imenu mestne občine, posebej še v imenu zadržanega župana dr. Alojza Juvana. Povdaril je, da je sedanja občinska uprava uvidela važnost in pomen obrtništva, kar je razvidno že iz sestave občinskega sveta, v katerem je veliko število obrtnikov. Posvečala bo mariborska mestna občina v bodočnosti obrtništvo še večjo pažnjo in želi, da bi mestno zastanstvo in obrtniške kornarčije delovali v polni slogi in soglasju. Kot zastopnik obalvinskih obrtnikov je govoril g. Šavder iz Tezna, za njim pa še nekateri drugi govorniki, na kar se je lepo in manifestantno zborovanje zaključilo.

Maribor, 1. decembra.

Mladina za revne solarje. Danes popoldne je priredilo Društvo za podporo revnih otrok

SLEPA SO

tudi okna in izložbe, ki se pozimi orose in zamreže! To tudi dokazuje, da se na zapirajo tako kakor bi bilo treba. Zahtevajte naše brezplačne prospekte!

Jug. pat. klobučevinasto kovinsko zatesnilo za okna in vrata
A. Hrlič, Zagreb, Gajeva ulica 20
Zrnek Franjo, Ljubljana
Kopitarjeva ulica 1.

je Nurni še o sebi nekaj povedal.

V preteklem poletju, ko sem vodil treninge v Vierumäki, sem bil ravnotako v dobri kondiciji, kakor najboljši finski tekači. Salminen, Askola in Höckert so zatrijevali, da bi jih premagal. — Pri primeru pripravi se točasno čutim zmogljivega teči 3000 m v 8:25 min., 5000 m v 14:30 min., 10.000 m v 30:30 min. Na 1500 m pa bi dosegel čas pod 3:55 min. To je seveda samo teorija. Jaz namreč ne mislim več na mitingih aktivno sodelovati. V tem pogledu nimam nobene ambicije več.

Danes je v splošnem navada, da odškodujejo prireditelji mitingov slavnejše atlete z denarnimi nagradami. Tudi v mojem primeru se ni zgodilo drugače. Priznam, da sem o priliki svojega potovanja po Nemčiji prejel take odškodnine. Toda vsote so pa bile mnogo manjše kakor trdijo to obtožitelji. Sem pa na stališču, da v takih primerih ne sme biti kaznovan samo atlet, ampak tudi klub, ki mu ponudi denar. Kakor rečeno: Prejel sem samo ne pomembne vsote, in da sem bil diskvalificiran, je vzrok edino rivaliteta med Finsko in Švedsko, Švedci so pač stvar obseli na veliki zvon, da izginem jaz iz vrst finskih atletov. Nemcem nič ne očitam. Oni so bili sistematično »nahecani«, da so proti meni javno zavzeli svoje stališče.

Tako Nurni, Svet bo pač še dolgo sanjal o njem kot najboljšim tekaču sveta.

v veliki uniojski dvorani uspelo prireditvi, ki je privabila poleg mladine tudi mnogoštevilne odrasle ljudi. Navzoči so bili tudi predstavniki javnega življenja. Poleg deklaracij in govorov je izpolnil spored koncert Podmladka Rdečega križa pod vodstvom strok. učitelja V. Šušteršiča. Orkester deške meščanske šole je izvajal Haydnovo otroško simfonijo, nato je pevski zbor deške meščanske šole zapel kritično narodnih, končno pa so nastopili v svojih strih narodnih nošah mali harmonikarji, ki so z izbranim programom, s katerim so že trikrat navdušili graško občinstvo, izvajali tudi v Mariboru navdušeno priznanje. Koncert je res lepo uspel ter gre vse priznanje koncertnemu vodji g. Šušteršiču, ki je tako precizno nastudiral težek program. Tudi materialna stran prireditve je ugodna.

Proslava zedinjenja na Trgovski akademiji. V vseh mariborskih šolah in zavodih se je danes praznoval praznik zedinjenja, najlepše pa so napravili to na Trgovski akademiji, kjer je bilo praznovanje spojeno z razvitjem prapora Podmladka Jadranske straže ter s proslavo stoletnice pesnika Simona in skladatelja Davorina Jenka. Prireditve se je vršila v dvorani kina Union v Cufovi ulici danes dopoldne ter je privabila mnogoštevilno občinstvo.

G. Martin Trojner se je poslovil. V soboto dopoldne je bil zadnjič v službi višji pisarniški official g. Martin Trojner, vodja pisarne tokašnega državnega pravdnika, ki odhaja po 42 letih službovanja v zaslužni pokoj. V imenu uradništva se je poslovil od njega šef državnega tožilstva, prvi državni pravdnik dr. Zorjan, ki je pred zbranim uradništvom naglašal velike zasluge in službeno poštrevnost odhajajočega višjega officiala. G. Trojnerju, ki je imel vedno veliko razumevanje tudi za častikarje, želimo, da bi dolgo let užival zaslužni pokoj v sreči in zadovoljstvu.

Iz sodne službe. K državnemu tožilstvu je premeščen kancelist g. Anton Hole od okrožnega sodišča v Mariboru.

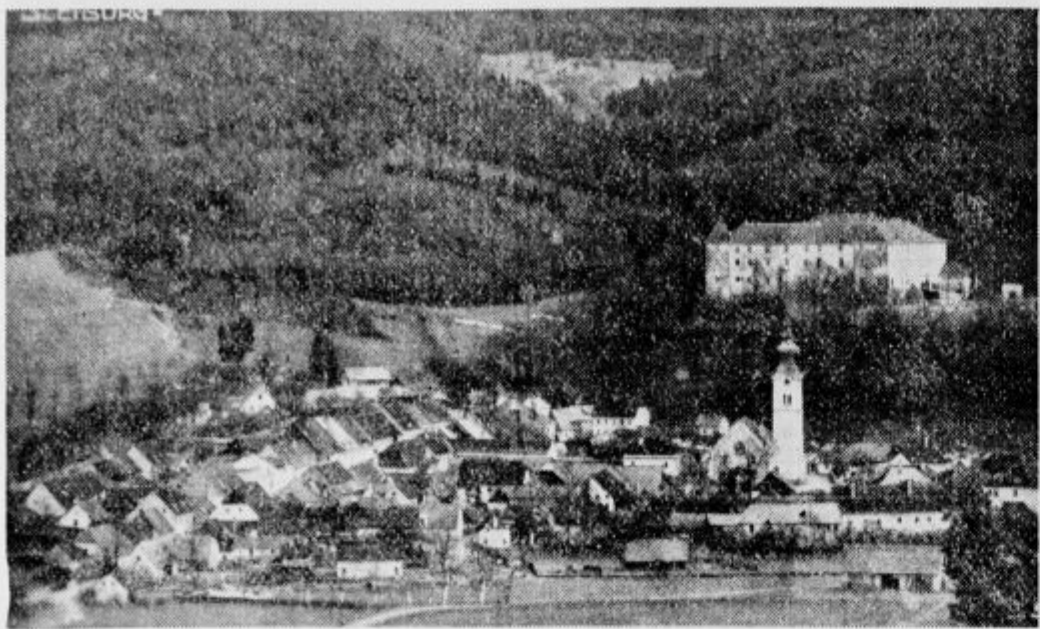
V tujem hlevu zaklali prašica. Pri Sv. Martinu so vlomili neznanji zlikovci v svinjake posestnice Barbare Prošern ter ji ukradli pitanega prašiča, ki ga je nameravala zaklati za božje. Žival so zaklali kar pred hlevom, drob pustili na gnojšču, meso pa odnesli. Pri isti posestnici so že lansko leto neznanci na sličen način ukradli prašiča.

Nepopolnsljiv tat. 24. novembra so v Mariboru aretirali 15letnega Franca Varganona zaradi tatvina. Odnan je Lil v domovinsko občino. Stročno vas pri Ljutomeru, pojavil pa se je hitreje nazaj, kakor stražnik ki ga je spremljal domov. Zakril se je v Studence, kjer je odnesel Antonu Tibiljaško moško zlato verižico vredno 1500 Din. Studenski orožniki so tatila kmalu izsledili in spravili na celju.

Obrtniški dan v Celju

Celje, 1. decembra.

Celjsko obrtništvo je proslavilo danes v okviru obrtniškega tedna svoj obrtniški dan z manifestacijskim zborovanjem, ki je bilo ob pol 11 v dvorani Obrtniškega doma. Zborovanje je priredil krajevni delovni odbor, v katerem so bili predstavniki vseh obrtniških združenj. Na manifestacijskem zborovanju je govoril o težnjah in zavajah obrtništva g. Lečnik, gosp. Koren pa je prebral resolucijo. Manifestacijskega zborovanja so se udeležili poleg številnih obrtnikov tudi zastopniki celjskih uradov in oblasti.

Slovenska Koroska: Pliberk v Podjuni. Nad mestom grad grofa Thurna. Pliberk je okoli in okoli obdan od slovenske okolice. Tudi Pliberčani so po rodu s par izjemami sami Slovenci. Otroke po-nemčujeta nemški otroški vrtec in petrazredna nemška šola.

Prosvetna zveza v Celovcu

Je imela 28. nov. v hiši Mohorjeve družbe svoj redni letni občni zbor. Občni zbor je bil izredno dobro obiskani; nad 60 mladih fantov in mož je sledilo referatom. Moški zbor je za uvod obnega zboru zapel »Spomladni res učno je«, kar je dalo vse-mu prosvetnemu zborovanju lep narodni okvir. Predsednik poslanec Poljanec se je v svojem po-zdravnem nagovoru spomnil rajnih sodelavcev na prosvetnem polju. Lepe so bile besede posvečene spomenu 70 letnice rojstva dr. Jan. Ev. Kreka. G. Ogris je podal navdušen referat o ljubezni do ro-dne grude in do materinega jezika. Lepo je vpletel besede kancelarja: »Ostanite zvesti Bogu in na-rodu, odpadniki še niso nikjer rešili države«. Kon-cem njegovega referata so zopet navzoči fantje peveli zapeli »Domovina mili kraj«. Na podlagi praktičnih izsledov je referiral g. Poljanec v na-logah sodobne slovenske mladine na Koroskem:

molitev, delo in akcija lepega zgleda in lepe be-se-de, ter ljubezen do revežev, vse te lastnosti naj bodo ponos slovenske mladine na Koroskem. Sle-dilo je čitanje zapisnika zadnjega obnega zbora, nato poročilo tajnika. V Zvezi je včlanjenih 30 de-lovniških društev, 25 pevskih zborov, ki skupno šte-jejo 500 pevcev in pevk in 10 tamburaških zborov. Lepo se razvijajo jezikovni tečaji po prosvetnih društvih, kjer se mladina uči čitati slovenske knji-ge. Odbor je agilno delal in ni zamudil nobene prilike, da ne bi posredoval o katerikoli prosvetni zadevi na pristojnem mestu. Poročilo tajnika in blagajnika je bilo sprejeto z navdušenjem. Pri slu-čajnostih, ki so temu sledile, je padla marsikatera dobra misel in nasvet. Veselo dejstvo je, da živi v slovenskem delu Koroske zdrav, mlad narod, ki hoče tudi kot narodna manjšina javno pokazati svojo kulturno bitnost.

Poslednji krik mode: Monogrami!
Povsod monogrami. Moda od jutri:

zlati „Dover“ monogrami!

Zapomnite! Zlati »Dover« monogrami!
Dobite jih zastoj pri Vašem trgovcu

Zdravimo se

Zdravimo se! je zaklical zadnji »Ponedelj-ski Slovenec« v slovensko javnost. Vzalovi naj prebujena narodna zavest v luči visokih vzgle-dov naše preteklosti ne v sovraštvo in nikomur v škodo, ampak v mir in bratsko ljubezen med narodi.

Zdrami naj se vsa slovenska javnost. Zdra-miti se bo treba predvsem nam koroskim Slo-vencem samim. Nov idealen polet in prebujen zanos naj zgrabi naše vrste ob pogledu v minule čase koroske zgodovine. Na naših koroskih tleh je vzrastlo slovenstvo in vsa naša narodna kul-tura nosi pečat koroske duše. Naša slovenska koroska pesem je najlepši in najbolj tipični kos vsega bogastva, katero nam razkriva beseda slovenstvo. Zdravimo se torej in sezimo v tajne globine naše slovenske in koroske duše. V njej in v naši slavni preteklosti bomo našli nebroj večno mladih narodnih sil za novo dobo močnega narodnega izživljanja. Toda ne želimo si sovraštva in ga tudi ne bomo širili. Mi se za-vedamo in vsaki, ki brez predsodkov in brez slabih namenov gleda in opazuje našo sloven-sko dušo, kako se je izživljala v stoletja traja-jočem boju za svoj obstoj, bo priznal, da sovraštva nikoli nismo širili, da krivice nikoli nismo delali, da nikomur nismo jemali, kar ni bilo našega, da smo sosedu vedno dali več kot mu je pripadalo, da smo vedno trpeli, v trpljenju odpuščali, pozabljali krivice, ljubili in le malo-kdaj zahtevali cele pravice. Ravnali so z nami grdo in krivično, obrekovali in zapirali in pre-tepali so nam največje in najboljše sinove, za-pejevali in ubijali so nam po sobah naših šol najmlajše, mi pa smo vedno upali in verovali. In mi verujemo še danes trdneje kot nekdaj v Boga in v zdravje in zmago slovenstva na Koroskem. Zato še enkrat, koroski Slovenec, glavo pokoncu in zdrami se! Prezirali nas bodo in krivico nam bodo delali, to vse vemo. Vemo pa tudi, da je zgodovina Koroske bila in še bo zmaga in odev slovenskega kulturnega izživ-ljanja. Ker v tem je ravno naša zmaga, da slovenstvo ostane in živi naprej v vseh onih, ki bi radi bili Nemci in ki nečesto bitu to, kar so.

Zdramite se pa tudi vi in kličite v svet in zahtevajte za svoje manjšine vse one pravice, katere ste že davno dali nemški manjšini. Mi čakamo in prosimo in upamo, da odločno zahtevate, kar je našega po naravnem in ložjem ter človeškem pozitivnem pravu, kar so nam mero-dajni avstrijski krogi že tolikokrat obljubili. Imamo pravico pričakovati pomoči od vas on-stran meja, ker nas drugi naddržavna narodna skupnost, iz katere rastejo dolžnosti in pravice za nas in za vas. Pomagajte nam predvsem tam, kjer pomoči najbolj potrebujemo, pomagajte nam rešiti mladi rod. Da ne bo izumrla sloven-ska beseda tam, kjer se je porodila, da bo zmagovala slovenska pesem, da zadobi mladina naša novih idealov in velikega »ožitvalnega« zanosu, to je naša in vaša naloga. Nočemo so-vraštva in nezaupanja in želimo le eno, da bi smeli v prijateljstvu z narodom-sosedom kot enakopravni, ne kot manjvredni državljani, z veseljem in navdušenjem graditi katoliško bo-žičnost naše države. Toda dolžni smo Bogu in sebi in državi čistiti in gojiti in izpopolnjevati kulturno bogastvo lastne narodnosti. To pa je ložnost, velika in sveta, katero delite z nami v vsi!

Zaprtje, neredno vretje v debelem čre-vesu, slaba prebava, glavobol vsled zaprtja se naglo odpravi z uporabo naravne

Franz-Josefove

grenke vode — ena polna čaša na prazen želodec.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. št. 15485, 25. V. 35.

Primorske novice

Naš letošnji vinski pridelek je bil, kakor smo že javili, precej dober. V Vipavski dolini, v Brdih in na Krasu vse po kletah dokaj tudi po kako-vosti dobrega vina. Kmet pa pri vsem tem nima nobenega veselja: povpraševanje je pičlo, cene so nizke: 80 cent. do 1 lire liter.

Koliko prebivalcev steje goriska pokrajina (prefektura)? Uradno se sodi, da je ob boncu ok-tobra t. l. bivalo v gorški pokrajini 207.797 oseb. Ob ljudskem štetju 21. aprila 1931 so našli 205 tisoč 823 ljudi. Štiriletni prirastek znaša torej samo 1794 oseb. V primeru z drugimi deželami je ta prirastek izredno majhen. Računajo namreč, da znaša srednji letni povšek za vso državo nekaj nad 9 na 1000, medtem ko pride na Goriskem samo na nekaj nad 2 na 1000. Glavni krivice tega slabega stanja so naše posebne preseljevalne in izseljevalne prilike.

Naše mlekarstvo kljub mnogim težkostim še vedno napreduje. Naše mlekarne na Tolminskem, ki so bile ustanovljene že pred več leti, oddajajo pridelanega masla »Delavskim združenjem« v Trstu (Coöperative Operain di Trieste). Po uradnih po-datkih je to podjetje, ki ima veliko število podruž-nic po vsem Primorskem, kupilo leta 1932 1118 stotov, leta 1933 1207 stotov, leta 1934 1236 stotov in letos od januarja do oktobra 1200 stotov masla. Seveda ni to niti od daleč ves pridelek našega masla, kajti mnogo ga kupijo tudi drugi tržaški in gorški trgovci. Najhujša nevarnost grozi našemu mlekarstvu v stalnem redčenju živine po kmečkih hlevih. Bog ne daj, da bi se v tem pogledu raz-mere še nadalje poslabšale, saj daje maslo po ne-katerih hribovskih vaseh skoro edini vir skrom-nih dohodkov.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vze-mite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Goče na Vipavskem. — Smrt Marijine hčere. Pred dnevi smo pokopali vzorno članico tukajšnje Marijine družbe 34-letno Marijo Vidrih. Pogreb je bil zelo svečan in je jasno izpričal, kako je vsa vas ljubila blago pokojnico. Sprevod je vodil vi-pavski g. dekan ob spremstvu braniškega in do-mačega župnika. V slovo ji je zapel domači pevski zbor na domačem dvorišču, v cerkvi in na poko-pališču. V cerkvi ji je razen tega zapel ganljivo poslovljeno pesem dekljski zbor Marijine družbe. Počivaj v miru, draga Marija!

Nevarna pomota. 30-letni Lojze Bačar iz go-riške okolice je zagrešil pomoto, ki bi ga lahko stala življenje. Namesto zdravila, ki mu ga je pred-pisal zdravnik, je izpil iz steklenice, katero je zamenjal, močno količino lizola. Zastrupljenega ne-srečnika so nemudoma prepeljali v bolnišnico, kjer so mu izprali želodec in ga tako rešili.

Gorio je te dni zapustil general Edvard Monti, poveljnik tukajšnje 14. infan. divizije »Isonzo«. Imenovan je za vojaškega poveljnika na Sardiniji.

Vreme. Po večtedenskem, skoro neprestanem deževju, ki je zakasnilo marsikatero poljsko delo, upamo, da se bo sedaj vreme zboljšalo. V torek, 26. t. m. se je zjasnilo in smo imeli ves dan pravo gorisko nebo. Ker je pritisnil tudi občuten mraz, bomo mogoče praznovali sv. Andreja v lepem na-šem soncu. Če bo tudi dosti veselja zraven, bomo poročali; lonci postajajo namreč nekam uporni.

Petletnica. Dne 28. nov. je minulo pet let, kar je zatisnil svoje trudne oči blagopokojni gorški nadškof-mučenik dr. Borgia Sedej. Kako smo se v tihoti in žalosti spomnili svojega velikega in nepozabnega škofa, bomo še poročali.

Kaj naj prinese
sv. Miklavž?

Voziček za punčko, ko-nja, tričikelj, avtomobil, dvokolo itd. Vse to Vam nudi v veliki izbiri in po-ceni S. Reboli & drug, Ljubljana, Gospodarska cesta 13.

Sirite »Slovenca«!

Potnika

sprejme za Ljubljano in okolico industrijski min. Ponudbe poslati v upravo »Slov.« pod »Industrija mlina« št. 14361. (b)

Parni kotel

za izdelovalce smuči — ugodno prodam. Vpraša-nja poslati v upr. »Slov.« pod »Kotel« št. 14362. (l)

Staro sovraštvo vzrok poboja

S koli so reševali društvene zadeve

Maribor, 30. nov.

Mizarska pomočnika brata Alojzija in Feliksa Koren iz Zrnove sta zaposlena pri upravi zdravil-skega Slatina Radenci. Dne 27. t. m. sta se zvečer po končanem delu napotila proti domu v Zrnovo. Pot vodi skozi vas Slatina Radenci, pa skozi hosto čez Kobilščak in Radenski vrh v Zrnovo. Ko sta brata prišla na križišče poti, ki gre na Kobilščak, sta se srečala s trojico fantov. Bili so to brata Jo-sip in Andrej Zamuda iz Zrnove in Karol Pelc iz Radenskega vrha. Pri srečanju so se fantje ta-koj sporekli ter si v naslednjem trenutku skočili v lase. Vnela se je pravcata bitka. Brata Koren sta imela v rokah berove kole, s katerimi sta se branila napadalcev. To orožje se je strahovito ob-neslo. Na bojišču sta obležala brata Andrej in Jo-žef Zamuda. Andrej je bil nezavesten, Jožef pa je dobil hude udarce po glavi, po rokah in vsem

telesu. Tudi Pelc je dobil par gorkih po glavi in telesu. Končno sta Korena odnehala z besedami: »pustimo jih, zdaj imajo zadost« ter odšla. Jožef Zamuda in Pelc sta imela še toliko moči, da sta odnesla nezvestnega Andreja Zamudo na dom. Ni pa prišel več k sebi ter je naslednjega dne umrl. Udarce mu je prebil lobanjo na temenu ter mu poškodoval možgane. — Vzrok poboja, ki je razburil vso okolico, je staro sovraštvo med bra-toma Koren in bratoma Zamuda. Pri vsakem sre-čanju so se prepirali ter si s kletvinami grozili. Že nedavno je prišlo med njimi do spopada in pretepa, ki se pa takrat ni tako usodno končal. Sovraštvo je nastalo zaradi sporov, ki so jih imeli prizadeti fantje v »Društvu kmetijskih fantov in deklet«, v katerem so se prepirali zaradi vodstvenih funkcij. Sedaj so ta prepir rešili na usoden način, ki je vzbudil v vsej okolici razburjenje in ogorčenje.

Pravopis družinskih imen

Menda pri nobenem narodu ni tako v rabi, rekel bi lahko v modi pisanje lepih domačih priimkov v popačeni obliki, posebno z nem-skim pravopisom, kakor pri nas. In to se do-gaja posebno pri naših tako zvanih boljših ljudeh, pri inteligentih, ki bi po en strani radi veljali za narodnjake, po drugi strani pa sma-trajo, da je to bolj »nobe«, če pišejo svoj pri-meek na starinski nemški ali laški način. Kdor ima res tujeroden priimek, ta naj se ga drži: nobenemu se ni treba sramovati imena svojih očetov. Einspieler, Bleiweiss, Freuensfeld, Pa-gliaruzzi in nešteto drugih je, ki so bili kljub neslovenskemu priimku najboljši Slovenci. Kdor pa že ima pristen slovenski priimek, naj ga bo vesel in naj ga piše po slovenske in naj ga ne pači. Tudi tu velja: biti slovenske krvi — bodi Slovenceu ponos! Naj izginejo razni ll, ss, tt itd. iz naših priimkov. Človeka kar boli, ko bere imena: Gerbic, Rijavic, Kraševic, Hromic, Le-schnig, Lisiak, Milauz, Debuter, Zalaščik, Gaber-šček, Nowak, Riss, Ress, Dollenz in slična. Če tudi je kdo v krstni knjigi vpisan z napačnim pravopisom, mu ne bo nihče zameril, če bo pi-sal svoj priimek pravilno sloven-ko. Sicer bi pa bilo umestno, da bi vsak smel brez takse pro-siti, da se v matrikolo in dokumentih taki očitvidno v tuji državi, včasih tudi hote naprav-ljeni pogreški v pisavi naših slovenskih pri-imkov, popravijo v smislu pravilnega sloven-skega pravopisa. Priimeke ne nekaj, kar je tesno združeno z osebnostjo vsakogar in zato naj vsak Slovenec gleda, da ohrani svoje rodbinsko ime v pravilni slovenski obliki. Človeka zaboli, ko tolikokrat sreča v časopisu ime kancelarja »Schuschnig-a«. Meni se zdi, da bi tudi vsakega poštenega Nemca moralo neprijetno dirniti, če bi se n. pr. kak jugoslovanski »Neuberger« pi-sal »Nojpergar«. Pravilna pisava slovenskih priimkov naj bo vsakemu sveta in naj bo vsak ponosen na svoje slovensko ime. Pomislimo, kaj trpe naši sorojaki — ko jim tujerodna oblast po sili pači — krajevna in rodbinska imena. »Eden od tam čez«.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA. Začetek ob 20

Ponedeljek, 2. decembra: Otrci, Red A.
Torek, 3. decembra: Zaprtje. (Gostovanje v Celju: Otrci.)

Sreda, 4. decembra: Frak ali Od krojača do ministra. Red B.

Cetrtek, 5. decembra: Kako zabogatiš. Red Cetrtek.

OPERA. Začetek ob 20

Ponedeljek, 2. decembra: Baletni večer. Izven Globoko znizane cene od 30 din navzdol.

Torek, 3. decembra: Kraljičin ljubljeneec. Premijera. Red C.

Sreda, 4. decembra: Aida. Red Sreda.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 2. decembra: Zaprtje.
Torek, 3. decembra ob 20. uri: »Majda«. Red C.
Sreda, 4. decembra ob 20. uri: »Koncert Zagrebskega kvarteta«. Red A.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Torek, 3. decembra ob 20: Baht, Otrci Komedija. Gostuje ljubljanska drama.

»...hiša mi čisto ugaja, moti me samo to, da stoji tik te umazane tovarne.«
»O, to vas naj nikar ne moti, to je smodnišnica, ki bo itak prej ali slej zletela v zrak.«

»Prijatelj, kaj pa je s teboj?«
»Moja žena je prekoračila proračun, moral sem se poslužiti gospodarskih sankcij, nakar mi je ona odgovorila z vojaškimi sankcijami.«

Domača telovadba

Danes gremo že nekoliko naprej. Vzeli pa bo-mo samo eno vajo, ker je precej težka. Vendar ne tako, da jo ne bi mogel povprečen zemljan v par večerih izvesti. Največ preglaiv bo delala onim, ki so trdi v hrbtenici in ki nimajo dovolj zrahljanih bokov. Pri tej gimnastični vaji velja še prav po-sebno ono pravilo, po katerem mora biti vse mehko pri izvajanju posameznih gibov. Pretrane mehkebe seveda ne sme biti, a tudi najmanjše trdote ne sme-mo opaziti pri tej gimnastični vaji.

Ta vaja, ki jo bomo danes vzeli, spada med najboljše in najizdatnejše vaje v sodobnem gimna-stičnem programu. Zato je potrebno, da malo več spregovorimo o njej in da jo čim točneje predelamo.

Opozarjam vse prijatelje gimnastike, da mo-rajo tudi one vaje, ki smo jih doslej vzeli, pouka-vljati. Ker pa se bo program od tedna do tedna ko-pičil, zato ne bo mogoče kasneje vseh vaj predelati. Vsakdo naj si potem izbere najpotrebnejše in naj-izdatnejše vaje odnoso no, ki mu delajo največ preglaiv. Vaja se glasi takole:

Izvedl razkoračno stojo, desna noga je pri tem pomaknjena malo naprej, levo vzroči, dlan naprej. Nato izvedl globok predklon, da se s prsti leve roke dotakneš prstov desne noge, desnico zaroči, nakar se v enakomernem in srednjem tempu vzravnaš ter nadaljuješ gib v globok zaklon. Z leve roko greš skozi vzročenje v oporo zadaj, pogled na levo, desnica, ki ostane spredaj, pa nam služi za ravnotežje. Pri tem noge močno pokriš in križ močno ulekneš. (Glej sliko 1., 2. in 3.)

Sedaj pa nekoliko točneje, ker je to samo goli popis vaje. Razkoračna stoja naj bo primerno ši-roka, nogi ne smeta biti preblizu skupaj in tudi ne predalek narazen. Desno nogo pomaknemo za dol-žino pol stopala naprej. Nato vzročimo z levice, to se pravi, da jo dvignemo stegneno navpično, tako, da je dlan obrnjena naprej. Iz tega položaja gremo nato v globok predklon, da se dotaknemo s prsti leve roke prstov na desni nogi, desnico potisnemo v za-ročenje. Tu ne obstanemo, temveč se v istem tempu kot smo šli v predklon, vzravnamo v začetni polo-žaj (roka kvišku), kjer prav nič ne obstanemo, am-pak nadaljujemo gib v izredno močan zaklon. Pri tem precej močno upognemo kolena, boka potisne-mo močno naprej in do skrajne meje ulekemo križ. Z levice se opremo na tla, obenem pogledamo na to roko, z desnico, ki je mehka in ki ostane spre-daj, pa skrbimo za ravnotežje. Pri tej vaji je treba paziti zlasti na to, da se ne zvijamo postrani, am-pak moramo izvesti vso vajo s polnim zamahom točno v nasprotno smer, kamor smo obrnjeni, z levo roko pa gremo v velikem loku skozi vzročenje in dalje v oporo zadaj na tleh. Boka potiskamo pri tem naprej, na upognjene noge in močno ulekne-jemo križ pa ponovno opozarjam. V položaju, ki sliči mestu (slika 3.) ne obstanemo, ampak se po isti poti vrnemo v predklon in tako vajo v enakomer-nem tempu večkrat ponovimo.

Končno bi še opozoril cenj. Čitateljce in čita-telje, da je vajo izvesti tudi nasprotno, to se pravi, da v razkoračni stoji pomaknemo levo nogo za pol stopala naprej ter z desnico vzročimo, nakar se začne izvajanje, kakor opisano. Vaja ima — kakor že omenjeno — veliko vrednost in jo nihče in ni-koli ne bi smel izpustiti iz programa. I. K—er.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Ponedeljek, 2. dec.: 12.00 Socialni in nacionalni pomen obrta (g. Krapoš Milko) — Zima v pesmi in glasbi (plošče) 12.45 Vremenska napoved, poročila 13.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.12 Valček na valček (plošče) 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaj 15.00 Zbiravniška ura: O boleznih sreca, ožila in krvnega obtoka — nadaljevanje (dr. Bogomir Magajna) 16.30 dr. A. Kolaric: Slovenski pravopis 18.40 Iz Prešernovih poezij, recitira ing. arh. Bojan Stupica, član nar. gledališča. 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30 Nacionalna ura 20.00 II. večer moderne glasbe (avstrijske) — premos iz Hubalove dvorane. Sedeljevo g. z. prof. Pavel Sivic, Ali Dermalj, M. Vekjet, Vekoslav Janko in dr. Danilo Svarga. 21.30 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15 Citraški trio »Vesna«. — Konec ob 23.

Drugi programi:

PONEDELEK, 2. decembra: Belgrad: 20 Mu-sorskega opera »Hovanshchina«. — Zagreb: 20 Prenos iz Belgrada. — Dunaj: 20.15 Vojaska godba. — 21 Go-dalni kvartet. — 22.10 Koncert za oboje. — 22.40 Jaz. Budimpešta: 20 Madževov dramski poem. — 22.50 Slo-venščina. — 23 Ciganska glasba. — Milan-Test: 20.50 Slo-venščina koncert. — 22 Komorna glasba. — Rim-Bari: 20.50 Pestra ura. — 22 Koncert klasične glasbe in zho-rovsko petje. — Praga: 19.30 Zborovsko petje. — 20.20 Orkestralni in violinski koncert. — 21.20 Zenski zbor. — 21.30 Bendova melodrama »Ariadna na Naxos«. — Bratislava: 19.30 Pestra ura za slepe. — 21.30 Cerkevni koncert. — Varšava: 20.30 Klavir, violina in petje. 21 Komorna glasba. — 22.15 Potpuri Straussovih in Leharjevih oper. — Berlin: 20.30 Nahrinova muzi-kalna komedija »Kovač svoje sreče«. — Königsberg: 20.15 Spegelgra. — Hamburg: 20.10 Iz nemške duše (akaditeltji Rezer, Binding in Schumann). — Praha: 20.16 Pestra program.